

OP JE TELLEN PASSEN.

Bij IJmuiderslag ga ik het strand op. Niet om van de badgenoegens te genieten maar om te vogelen. Dat lijkt een vergissing: het is 21 juli en wat doe je dan op een badstrand? We zullen zien dat het moeite waard is.

Als ik de trap ben afgedaald loop ik rechtstreeks in de richting van het groen-wit-groene baken aan het eind van de pier. Ik loop langs het gebouwtje van de reddingsbrigade en laat het dorp met de strandhuisjes rechts liggen. Het is nog vrij vroeg -negen uur- en er zijn haast geen mensen op het strand. Ik heb de zon in de rug en zal -als er vogels zijn- uitstekend licht hebben om waar te nemen. Het duurt even voor ik over de vlakte de branding bereikt heb.

Eerst zijn het alleen Scholeksters en Kokmeeuwen die ik gewaar wordt. Maar al gauw hoor ik het rauwe 'sta-giet' van Grote Sterns. Ze jagen boven zee en worden vergezeld door bedelende jongen. Verderop, verwacht ik, zal wel een grote troep zitten. Ook Visdiefjes (of zijn het misschien Noordse Sterns?) zie ik.

En dan zijn er ook weer de eerste Drieteenstrandlopers. Het duurt een moment voordat ik me dat realiseer. Ze zien er nu zo anders uit. Niet dat het gedrag verschilt: ze lopen daar met zijn drieën op de vertrouwde manier langs de branding en "rollen" met het water naar binnen. Door de kleuren van het zomerkleed krijg je eerst even de indruk van Bonte Strandlopers. Maar dan zie ik dat de snavels kort en recht zijn, dat de tekening toch anders is en dat de onderzijde wel dat heldere wit van het winterkleed heeft. Ik heb er overigens wel een beetje op gerekend want vorig jaar zag ik al op 15 juli Drieteentjes op de strandvlakte.

Een vriendelijk chinees uitziend (echt?) paar spreekt me aan in het Duits. Wat of ik wel aan het doen ben? Verwacht ik hier andere vogelsoorten dan "meeuwen" te zien? Ik geef een klein college vogelkunde, maar merk dat ik in de Duitse benamingen bijzonder zwak ben.

Naarmate ik verder loop in de richting van de pier worden de sterns talrijker. Ondertussen zie ik nog drie Rosse Grutto's met fraaie zomerkleurtjes voorbijgaan dicht langs het strand. De telescoop wordt opgezet zodat ik de sterns wat duidelijker kan zien en kan proberen te tellen. In dat laatste ben ik niet zo handig. Ik heb bewondering voor die exacte opgaven van x mannetjes, y vrouwtjes en z juv. ex. Zo zal ik het wel nooit op de waarnemingskaartjes kunnen krijgen. Voortdurend vliegen er vogels weg en vallen er andere in. Soms gaat alles de lucht weer in en weet ik, na het verplaatsen van het statief met de kijker, niet meer wat ik wel en wat ik niet geteld heb. Gedurende de morgen waag ik verscheidene pogingen, maar nauwkeuriger dan een totaal van ca. 300 Grote Sterns kom ik niet. Het aantal jongen taxeer ik op 50-60%. Voor de Visdiefjes kom ik op nog vagere aantallen: zo'n 200 met 40% jongen? Bij de telling van 'hirundo' kan ik niet nalaten te letten op 'Macrura'; alle snavels die ik goed kan zien hebben een zwart puntje; ik durf niet op de aanwezigheid van 'noordse' te besluiten. Er zijn nog twee andere redenen voor

het verslappen van mijn aandacht bij het tellen van "splitstaarten", maar daar over straks.

Het gedrag van de Grote Sterns in troep is levendig.

Herhaaldelijk zie ik vogels met opgestoken kuifveren en neerhangende vleugels tegenover elkaar staan. Eenmaal lijkt het alsof er een copulatie plaats vindt. De adrenaline - die zal je ook bij vogels wel hebben - van het broedseizoen schijnt nog te stromen. Bij de Visdiefjes zie ik de "act-met-visje" uitvoeren. Een van de vogels heeft een glanzend visje in de bek, vliegt ermee rond, strijkt neer en schijnt het aan te bieden; maar vliegt weer weg om het elders in de troep te herhalen, soms in zijn vlucht achtervolgd door soortgenoten. Dat is allemaal veel leuker dan tellen. Desondanks richt ik opnieuw serieus de telescoop op de troep Visdiefjes om het aantal vast te stellen.

Bij achtendertig ben ik weer afgeleid, want dan glijdt een Dwergmeeuwtje in het beeld. Nogal onopvallend staat het tussen de sterntjes; ik zie net het geheel zwarte koppie boven een rug uitsteken. Dus houdt het tellen weer op en blijft de kijker bij de vreemde gast in de troep stilstaan. Het is een volwassen vogeltje dat ik na wat bewegingen beter kan zien. Ik ga in verkleinde woorden spreken, want hij/zij is nog wat kleiner dan zijn/haar omstanders.

Straks nog wat beter bekijken als ik weer wat dichterbij ben gekomen.

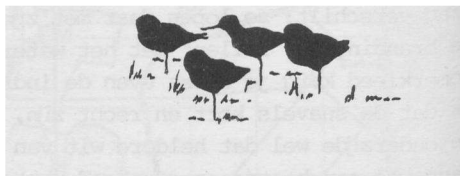
Eerst tellen; opnieuw van af het begin, want ik ben het overzicht kwijt.

Nu ben ik de Dwergmeeuw weer gepasseerd en bij zevenenvijftig gekomen

als enkele strandlopers die verder op het strand staan onscherp bovenin de gezichtscirkel komen. Even op dat groepje focussen, straks zijn ze misschien weggevlagen. Wel een interessant groepje: drie Bontbekplevieren, twee Bonte Strandlopers, een Kanoetstrandloper en, jawel, dat moet een Kleine Strandloper zijn! Daar wil ik wel meer zekerheid over hebben; dan zal ik straks die Visdieven nog wel tellen.

Ik wil dichterbij de steltlopers komen zonder de Visdieven te verstoren. Ik hoef de moeite niet te doen want een paar andere strandwandelaars zijn in hun gedrag minder vogelvriendelijk en de sterntjes zijn al op de wieken.

Gelukkig zijn de strandlopers minder vluchtig en ik kan er met het zonnetje in de rug naar toe lopen. Op dertig meter afstand wordt het statief weer geplaatst en kan ik het losse groepje dat uit zeven vogels - zover kom ik dan nog wel! - bestaat goed observeren. De waarneming van verre kan worden bevestigd: drie Bontbekken en vier Strandlopers. Heel mooi om zo drie soorten strandlopers dicht bij elkaar te hebben: de grootste is de Kanoet, die nog vlekkeloos in het broedpak steekt; dan de beide bontjes die hun zwarte buiken nog hebben, en duidelijk kleiner de Kleine Strandloper. Ja, wat heeft die eigenlijk behalve dat hij kleiner is en ook nog (zelfs relatief) het kortste snaveltje van het stel. De bovendelen zijn 's zomer-bruin met duidelijke donkere

vlekjes binnen de lichte randjes op de vleugeldekveren. Het zal geen jonge vogel zijn want ik zie geen lichte oogstreep. Later zie ik in "mijn Kist" dat 'minuta' vanaf half juli verwacht kan worden, maar ik heb hem nog nooit eerder in deze maand gezien.

Eindelijk ben ik bij de pier aangeland en erop geklauterd. Daar kan ik mijn ervaringen aan twee andere vogelaars communiceren, die dan naarstig op zoek gaan naar de Dwergmeeuw en de Kleine Strandloper. Zelf zet ik de tocht naar het einde van de pier voort. Het is erg rustig weer; de vissers vangen veel makreel. Zo'n driehonderd meter in zee zie ik nog een Zwarte Zeeëend man langszij. Dicht bij het einde aan de binnenzijde, waar je later in de tijd zo vaak Parse Strandlopers ziet, fourageren nu 18 Bonte Strandlopers. Ze zijn erg mak en je kunt verschillende kleden onderscheiden. Onderscheiden wel, maar om vast te stellen wat die variaties betekenen moet je een betere kenner zijn dan ik ben.

Terug op de strandvlakte probeer ik nog maar weer eens te tellen. Betere aantallen dan ik reeds heb rollen er niet uit. En dan heb ik maar niet over de andere meewesoorten. Hoeveel Kleine Mantelmeeuwen zitten er eigenlijk in de grote groep met zilvers, Stormmeeuwen en Grote Mantelmeeuwen? Ik moet beter op mijn tellen leren passen, maar ik vind het zo leuk om zo maar te kijken.

Jan van der Pool.